

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАВАКУ

Цена за Србију:
 на годину . . . . . 6 дин.
 за пола године . . . . . 3 дин.
 а стране земље на годину . . . . . 9 дин.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА
 ЈЕ У ЗДАЊУ
 ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
*Презилату ваља сласти унутрашњом на општин-
 ски суд а све кореспонденције на уредника*
 РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
 Неплаћена писма не примају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

СВЕЧАНА СЕДНИЦА

одбора општине вароши Београда 10 Септембра 1888.

приликом прославе Стогодишњице

ВУКА СТЕФАНОВИЋА — КАРАЏИЋА

Присутствовали, Председник општине: г. Ж. Карабиберовић, члан општ. суда: г. Јанаћ М. Јанковић, чланови одбора: г.г. К. Петровић, Милорад Д. Јанковић, Зах. З. Поповић, К. Црногорац, Дим. Велковић, Т. Ђ. Наумовић, П. Д. Видаковић, К. Д. Главинић, Јовица Барловац, М. Ж. Маринковић, Ник. Ђорђевић, Д. Ђ. Миловановић, С. Пиале. Гл. Јосиповић, Ст. Петровић, Јак. Бајлони, Свет. Боторић, Дим. Наумовић, Ст. Јосифовић, М. Степановић, Н. Р. Поповић, В. Д. Стојановић, Свет. Милојевић, Др. М. Т. Лeko, М. Јосиповић, Х. Д. Авриел, Милут. Ј. Марковић, Настас Крстић, Св. Николајевић, Ђ. С. Новаковић, Свет. Карапешвић, Мил. Банковић и Т. Ј. Мијајловић.

Председник. Поштована господо, ја вас молим да ми дозволите да вас као домаћин поз равим по вашем српском обичају са: добро сте нам дошли (Гости - добро вас нашли).

Много поштована Господо, Г-ђе и Г-це.

Грађани српске престонице вазда су готови да приме најживље учешће у сваком општенародном делу, у свакој општенародној светковини, па и сада у овој тако реткој светковини, која је иницијативом високе Краљевске Владе спремљена у славу стогодишњице оног заслужног (славног) мужа, који је обновио српску књижевност, у славу Вука Стефановића Караџића, тога савременика и сурадника неумрлог Књаза Милоша, који је обновио српску државу.

Ја се радујем као Београђанин што је и наша општина учесник у овој прекрасној просветној слави, а још више се радујем, што сам срећан, да као председник ове општине лично суделујем у овом свечаном скупу, који је намењен спомену тога ве-

ликог Србина, који је после светога Саве највише привредио српској просвети и српској књижи. Слава му! (Присутни се одазваше са громким узвиком: „Слава му!“)

У то име објављујем господи одборницима да је наша данашња свечана седница отворена, и молим их да ми дозволе да им предложим: да донесемо две одлуке којима ћемо на вечита времена обележити наше учешће у овој значајној прослави. (Вичу „чујмо“).

На првом месту предлажем Вам Господо одборници, да једну од наших варошких улица назовемо именом славнога Вука Караџића, и ја налазим да је најприличније да се тим именом новог просветитеља српског дичи улица престонице, која пролази покрај највећих просветних установа наших, покрај велике школе и велике гимназије, народне библиотеке и српског музеја, даље покрај плаца који је незаборављени Књаз Мијаило завештао на просветне цјели, а на коме ће се подићи стан за Краљевску Српску Академију наука; и најпосле, покрај плаца, на коме ће се подићи стан за београдску читаоницу, београдско певачко друштво и друштво за гимнастику и борење.

До данас се та улица звала Љубићска а од данас па за вечита времена нека се зове „Вук-Караџићева улица“.

Усвајате ли Господо одборници овај мој предлог? (Громко: „усвајамо“!)

Оглашујем да је одбор општине вароши Београда у данашњој својој свечаној седници једногласно одлучио: да се досадања „Љубићска“ улица од данас па за вечита времена зове: „Вук-Караџићева улица“.

На другом месту, а у цјели да би успомена на великог слављеника, и код учеће се омладине наше на великој школи увек била што живља, предлажем вам, Господо одборници, да се наша општина завешта на то: да ће од данас па за вечита времена издавати једно благодетељање од 600. динара годишње за једног сиромашног ђака филолошко-историјског одсека на великој школи, за кога проф. савет ве-

лике школе нађе, да то заслужује, а то благодјејање да носи име славног Вука Караџића.

Издатак од данас до 1. Новембра ове год. да падне на терет партије на непредвиђене трошкове, а од 1. Новембра па за вечита времена да се ставља у редовни буџет општине београдске.

Усвајате ли Господо и овај предлог. (Вичу: „усвајамо“.)

Оглашујем, да је одбор општине вароши Београда у данашњој свечаној седници својој одлучио: да се од данас па за вечита времена из општинске касе издаје по 600. дивара годишње једном сиромашром ђаку филолошко-историјског одеака, наше велике школе за кога проф. савет реши да то заслужује, и да се то завештање наше општине зове: благодејање „Вука Караџића“.

Издатак овај од данас до 1. Новембра ове г. да се чини из партије на непредвиђене трошкове одређене, а у будуће да се ова сума ставља у буџет редовних расхода. Прима ли се то? („Прима се“).

Хвала вама представницима васцелог грађанства београдског, што сте моје предлоге примили и оживотворили; а вечита слава нека је великоме Србину Вуку Караџићу. (Присутни се одазваше громким узвиком). Слава му, Слава му, Слава му.

К. Црногорац. Господине председниче, поштована господо одборници и сви, свога реда и рада, достојни пријатељи и поштоваоци данашње свечаности.

Готовост коју моји поштовани другови, одборници у овоме часу изјављују за племените благодарне благородне и — престонице краљевине достојне предлоге; — само је доказ: да је г. председник, добро појимајући осећања свију чланова данашње одборске свечане седнице, — потпуно разумео патријотска расположења мојих другова, одборника, спрам српског просветника, незаборављеног великана, творца нове српске књижевности, — Вука Караџића. (Одобравање).

Господине председниче! Ви сте својим данашњим предлозима, — који су одборском акламацијом добили санкцију, дали знака: да одборници стоје на висини *данашњег* просветног ступња и образованости, да су на оној тачци са које образовани свет погледа на престоницу краљевине као на плодну равач, где све живо ради и стара се да буде: друг другу, пријатељ пријатељу. А они, који поштују своје старије: одавајући им признање за одличан рад, — заслужују похвалу и благодарност.

Господине председниче! Ви сте од нас — ваших другова, одборника заслужили похвалу за овако

племените предлоге, па у име свију мојих другова одборника: честитајући Вам у данашњој свечаној седници тако срећно свршени рад, — молим вас да изволите примити уверење о нашој српској и другарској благодарности и захвалности, са жељом: да дуго здрав и весео budete. Присутни се одазваше са бурним „живео!“

Председник. Хвала вам.

Мат. Бан. Господине председниче, и господо одборници! Као најстаријем годинама живом књижевнику у земљи, мени је пала у део та част да захвалим поштованој општинској управи на решењу које је данас донијела. Ја ту дужност нећу отпавити ријечима сасвим ласкавим и удворљивим; — то не би било достојно ни вас ни мене — него ријечима простодушним и срдачним какве Србима најбоље доликују. Има људи које је довољно именувати па да сваки скине са поштовањем капу с главе. Такав је био и наш слављеник Вук Стеф. Караџић. Има дијела, која сама собом носе најљепшу похвалу. Такво је дјело и вава данашња одлука.

Говорило се већ, и још ће се говорити о раду Вуковом. Што се мене тиче, ја мислим да бих се о Вуку огријешо, кад не бих овдје у мало ријечи изнио једну замашну црту тога рада његова, ваљда замашнију од свију, јер та црта и народна екзистенција чине једно. Као што је истина да се народи разликују међу собом понајвећма језиком, тако и то стоји, да кад је изумро један језик у свијету, са њим је изумро и дотични народ. Може народ изгубити своју државу: може бити растргнут на више дијелова, — као што је на жалост и наш — али, док му језик није упропаћен, није ни он пропао. Он живи као морална јединица он дјелује у друштвеној системи човечанства као засебан етнографски организам. Са језиком народним тијесно је скопчана и народна самосвијест, а ова природно тежи да што је изгубљено поврати, што је растргнуто да опет посастави. Толика је животна моћ у језику. А шта понајбоље држи тај језик; шта га пречишћава, богати, усавршава; шта га напетљена вјечито шаље од нараштаја до нараштаја? То је поштована господо, народна књижевност јављала се она на гуслама или у књигама; али не таква књижевност, која размажа до слабости народу дух, која га кривим правцима упућује у животу, која га води духовној клонулости, па кварежу, па најпосле и скончању, јер је то неразборно него она ведрa, узвишена књижевност, која га загријева чистим идејалима породичног, друштвеног и државног живота; која га упознаје са напредцима савремене науке, која га кренка а питама, упућује свима

људским врлинама, знању, раду и јединству своје. У томе лежи неоторива сила којом се непромашно постизава срећна и сјајна наредна будућност. Јер где се негује тако свијесна и здрава књижевност, где се она свијетлим трагом повлачи од господарске куће до трговачког дућана а од овога до сеоске колибе, ту је несавладна душевна моћ, која одолева свима олујима светскијем, ту је и само ту, браћо моја народна бесмртност! Желите ли ову, онда негујте са љубављу свој српски језик и своју српску књигу, потпомажите им развитак свима могућим средствима, браните им и пресудно опстанак од сваке напасти. То радите ви препоручите то и дједи вашој, па ће те тим најбоље неговати животност, потпомагати развитак и обезбедити опстанак миломе народу своје.

Све је ове истине о замашају народнога језика и књижевности имао на уму наш Вук кад је са простих гусала пренео у дворане наше народне пјесме, кад је чисти пучки језик пресадио у књижевну градину свога народа и тим му створио умно јединство, кад је обелоданив његове приче, пословице и обичаје, открио свијету морално и умно, неопцијениво благо које лежи у духу народа српског. Од онда смо ми јачи у себи и поузданији, од онда сто и вићенији у свету. А ви господо одборници, ви сте увиђавно схватили сав домашај Вукова дјела, када сте донијели данашњу патриотску одлуку. Сваки од вас може се вратити кући својој са свијетлим образом и рећи са задовољством у себи: ја сам данас извршио једну племениту грађанску дужност. И у име све ове господе и браће, која вас окружују, у име цијелога народа српскога ја вам из дубине срца кличем: Хвала вам врсна браћо и слава! (Гости громко: живели!)

Председник. Свечана седница одборска овим је закључена. Благодарети свима који нас почаствовали својим присуством, кажем још једном хвала Вам господо.

САСТАНАК

одбора општине београдске држан 14. Јула 1888 г.

(по стенографским белешкама)

почет у 8 часова по подне.

Били су: председник г. Ж. Карабиберовић, члан суда г. Јанаћ Јанковић, чланови одбора: г. г. Коста Петровић, Св. Каранешић, Захарије З. Поповић, Радоје Драговић, Ст. Петровић, Дим. Ђ. Миловановић, Мил. Ж. Маринковић, Петар Д. Видаковић, Н. Ђорђевић, Др. М. Т. Леко, Милорад Јанковић, Свет. Милојевић, и Глиша Јосиповић.

Председник. Молим вас господо, састанак је отворен.

Вам је познато, да је у једној од прошлих седница одбор је донео одлуку да председник поднесе један извештај из кога се може видети, које су куће узете под закуп за школе, а нарочито оне, којима излази рок закупа од првог Новембра, како би се видети могло може ли се тамо остати и даље и ако не може, да се нађу други локали.

Ја сам наредио те је списак тих кућа направљен. На броју има их свега 12 кућа.

Ево господо секретар ће вам прочитати. (Секретар чита).

Дакле као што сте чули има шест кућа, којима истиче уговор сада првог Новембра ове године.

Од свију ових уговорача — газда — с ни једним није ништа свршено, дефинитивно само са г. Д. Миловановићем за његову кућу школски одбор закључио је уговор, начинио га и мени је поднет на потпис. Али пошто ја нисам ништа досад свршио без вашег знања то сам и ово оставио и ви ћете чути извештај тога школског одбора. (Секретар чита).

П. Видаковић. Одбор општински донео је закључак, да му се поднесе извештај те да зна које зграде држи општина под закуп, по коју цену и кад истиче рок уговорима.

Ја мислим кад је одбор ово захтевао, он није хтео просто само да зна које су те зграде, него му је намера била, да види и да прави упоређења између зграда да ли има још и других подеснијих зграда за школе па и по јевтинију цену. Данас има у Београду доста празних зграда а приличан број остаје и даље празан, и сопственици имају сада рачуна да и јевтиније своје куће дају.

Оваке прилике ја мислим да треба општина да употреби у своју корист, па не само да онима чије зграде мисли да задржи не повишава кирију, него и да смањује, јер сваки сопственик зна да је општина сигуран платиша и да плаћа кирију унапред по три месеца па сваки воле да да своју зграду под закуп општини него другоме каквом приватном лицу, које му однесе и по хиљаду динара а и кућу му поквари. О томе има више примера који су и мени познати.

Да би општина све ово постигла ја сам мишљења да се избере једна комисија из одборника, која ће све школске зграде проштурати и промотрити да ли у близини има каквих подеснијих зграда и јевтинијих, па да та комисија поднесе извештај, које зграде општина треба да задржи и по коју цену; а које да напусти и са којима да замени.

Овим би се задовољила и потреба и интереси општински а и грађанство општинско које своју децу у тим зградама на науку шаље. (Чује се: Тако је).

Председник. Нико се више не јавља да говори. Ја би желио да још кога чујемо о овој важној ствари. (чује се: Слажемо се сви са мишљењем Видаковића).

Светозар Милојевић. Сем разлога, које је навео г. Видаковић ја би имао да додам још то, да се и оним закупцима одкаже уговор, чије зграде не одговарају цели за школу а таквих има доста, па ма да њима не истиче рок уговору 1. Нов. ове године.

Ја ћу да наведем пример једана то је за кућу г. Розелта. Та је кућа на крај краја врачара и никаква смисла нема ту кућу за школу узети, нити је и даље држати. Општина треба да ради штогод може да се та кућа откаже или да

са војеном влашћу исту кућу замени са другом кућом њином, јер иначе са источног врачара ни једно дете неће тамо отићи па ће свакојако кућа бити празна.

П. Видаковић. Ја усвајам ову допуну г. Милојевића разуме се ако то општина може учинити без давања каквих накнада.

Ако је са Розелтом закључен такав уговор да може напустити кућу у свако доба или кад нађе другу удеснију кућу, онда то треба одмах учинити.

И ту допуну нека комисија одређена узме у обзир при вршењу овога посла.

Св. Милојевић. Ја би ставио тој комисији у задатак још и то, да размисли да ли општина може у оном крају сама школу сазидати.

Председник. Што се тиче зидања школа, општина се бавила тиме и ја као данашњи кмет општине београдске водим рачуна о ономе што је општина раније радила.

Сва је брига сада о томе да нађемо зграде. Београдска општина сада не може да зида школе, као што је то могла пре 20 година. Онда је могла зидати и много јевтиније зграде а данас мора да прави школе угледне према прописима хигијенским и здравственим. Ја се о овоме старам, али за сада немамо новаца а може бити кроз неколико месеци да ћемо доћи до тога резултата те да можемо располагати са неком сумом новаца

Односно самих уговора за те зграде ја би био мишљења да општина ставља увек при закључењу уговора и тај услов, да општина може да откаже чим своју зграду направи.

Св. Милојевић. Општина ће за Розелтову кућу свакојако плаћати пабе кирију, јер родитељи неће да шиљу децу у ту кућу.

Председник. Најбољи је онај начин који ви г. Светозаре споменусте мало пре, да се учини ако је могуће замена са војном влашћу или ако то не може, да се споразумемо са г. Розелтом о раскиду уговора за неком накнадом.

Св. Караџевић. Ја мислим, ако против тога нико нема ништа, да се стави комисији у дужност да и то извиди поред осталог.

Председник. Ја би само молио комисију, да она овај посао брзо сврши тако, како би првог Августа могли на чисто знати на чему смо са школама.

Др. М. Лeko. И ја сам уверен, да се заиста велика кирија плаћа за школске зграде. Ја сам имао прилике о томе да се уверим приликом ранијег рада односно зидања школа. Држим да би добро било, као што је лепо напоменуо г. Св. Милојевић, да се овој комисији стави у задатак, да проучи како би се могло, бар према овим приликама данашњим, та потреба подмирити. Уверен сам, да се у томе може много користити за општину учинити, па да се подигну зграде онакве какве за сада можемо, а не да се ради овако као сада те плаћамо кирије скупе, а зграде неугодне, јер онако би бар за неколико година имали своје зграде.

Св. Милојевић. Сад је била лицитација за школе па нам то може служити за упоређење. Колико је скупо изашла кућа Розелтова, две хиљаде и неколико стотина динара, па тако и кућа Брајерова,

Ово је разлог да треба што пре да правимо школе него да плаћамо толику кирију, па опет да немамо школе.

Св. Караџевић. Ја мислим да би требало још и по један мали парк направити код сваке школе. То има свуда у целом образованом свету.

Никола Ђорђевић. Ја се потпуно слажем са мишљењем, да се школе прегледају и кирија удеси јевтинија према садашњим приликама; али што се тиче комисије која би проучила и остале све потребе за школе држим да би требало за ову цељ одредити засебну комисију, јер та комисија би имала много шири круг рада. Она треба да испита колико у ком крају треба школа, колико свака школа мора имати висину и величину; да види има ли општина својих подесних плацева да то све подмири, да се увери о свему као и о плановима и осталим потребама и кад све то сазна и материјал прибере да то питање засебно проучи и том послу приступи.

Ово је питање господо у колико ја мислим врло замашно и потребује велике штудије те да се Београд према насељености кога краја, и према здравствениости снабде са школама.

Од своје стране држим да у ову комисију треба одредити три лица.

Г. Председник рече да треба новаца. У колико се сећам о том питању била је засебна седница и дошло се до тога уверења, да би општина са оном сумом, којом подмирује кирије, могла отплаћивати зграде, које би за школе дужна била платити кад би их подигла и тако за неколико година све одплатила. Општина би могла учинити зајам потребни код наших завода за подигнуће школа. Ми видимо сеоске општине задужују се код појединих завода и подижу школе па после одговарају и за десет година имаће своје школе, па треба и ми тако да радимо.

Дакле као што реко треба једна засебна комисија да све прво испита и онда општина неби ни пет пара више платила него што сад плаћа; а ова која се сад одређује она треба да се постара за школе како би од првога Августа могле одпочети. Она нека за сада по потреби закључи уговоре но с условом, да се уговор може раскинути ако би општина пре рока своју школу сазидала.

Петра Видаковић. Сад мислим да треба да одредимо комисију.

Св. Караџевић. Мени се допада овај предлог г. Ђорђевића. Сад можемо изабрати комисију за овај посао, а у другој седници изабраћемо једну комисију у коју нека уђе један општински лекар, инжењер, један професор и други.

Никола Ђорђевић. Дакле онда г. Председниче за ово друго питање треба да се одреди ванредна седница.

Петра Видаковић. Ја мислим да ова комисија у свима крајевима где школа има, позове и школски одбор или председника тога одбора, те да и он покаже, шта је нужно односно саме зграде да се учини и поред тога да покаже комисији и још какве зграде у близини које су за школе удобне ит.д. Дакле да некаже сама комисија, него и они да у томе учествују те да не каже да се њихово право овим крњи.

Председник. Пошто је школски пододбор по закону дужан да се о томе стара, да не би губили времена ја би молио, да се још дода одлуци одборској још и то: да у ову комисију уђу и чланови под одбора; јер иначе би из-

гледало, да ми вређамо закон, а ја господо то не могу дозволити.

Дакле да би се све учинило те да овај хитан посао иде брзо ја вас молим да ово усвојите.

П. Видаковић. Ја мислим да ова комисија неће ништа друго радити са под одбором школским него да све извиди и одбору општинском поднесе свој извештај и тек после ће комисија на основе одборске одлуке даље радити. Врло је рђава практика како се данас ради. Ја сам имао случај на дорћолу. Школски одбор закључио је чак и уговор са господарем куће за школу, па смо ми то покварили. Они кад су дошли да потпишу уговор кажу: ми смо уговоре закључили, па неће ни да покушавају да траже другу зграду и онда сам ја морао да изменим једну реченицу: и ми се придружујемо комисији пошто се налази јевтиније.

Дакле председник пододбора, треба да покаже комисији зграду и тд., а комисија да поднесе извештај одбору општинском, па кад општина донесе своју одлуку, онда да пододбор продужи свој рад и да закључи уговор онако, како одбор нађе. За то ја предлажем да се изберу пет лица која ће прегледати школе и околину па и цене и поднети извештај о томе.

Никола Борђевић. Ми треба прво да знамо како право по закону има одбор општински а какво под одбор школски у овоме питању, па ако је заиста у ствари то, да општина не може да закључује уговор без њих, онда је боље да одбор наш ради са под одбором школским у споразуму.

Петра Видаковић. Ја не мислим да ће одбор у ову комисију изабрати људе, који мање знају од људи који су у под одбору школском, него ће ту доћи људи са толико исто знања као што су у под одбору и према томе неће се ничије право окрњити.

Председник. Господо, законом је одређена комисија која ће ове ствари свршавати. Ја не би рад био да г. министар после каже, како сам ја смео да искључим људе којима је законом, на то право дато. Дакле са њима господо, мислим да би се ово што пре свршило и да се сви позову у Недељу ову и сврше за два три кварта одмах а за остало доцније друге или треће недеље.

Петра Видаковић. Ја не знам за што мешате то двоје. Ова комисија то је изаславик општинског одбора. Она треба да поднесе реферат своме одбору. Дакле шта има да се зове школски одбор? Они могу да се нађу на месту те да само комисији помогну.

Председник. Лепо г. Видаковићу, али замислите, да сте ви члан под одбора школског па да нисте на том месту позвани, шта би ми ви онда казали, кад би ја овако урадио, као што кажете?

П. Видаковић. Ми никако нећемо то, да се нечија права крње. Но само кажем да нити нам треба да те људе мучимо нити има смисла да се њихов извештај с нашим ради и доноси овде, Казао сам ово да не би био сукоб, јер може бити да има кућа да су ти под одбори закључили уговоре, а ми то може бити не би одобрили што би нашли подеснију кућу и јевтинију, и тако би нам сметали.

Ја не знам како то председник налази, да се с тим игноришу људи који права имају. Кад се каже, да ће под одбор свршити оно што по свом праву може, само кад општински одбор одобри суму. Дакле извештај комисије ове биће за њих ушутство у овоме раду. И ушутство за школ-

ски одбор такође је неко прописао, па они по њему раде. Тако исто и овде може да буде.

Никола Борђевић. Мени се чини да је ово опет пут који ће дуже да траје.

Г. Видаковић предлаже комисију која ће да каже које куће да се приме; а г. председник би хтео да се то достави под одбору школском. Сад би они то прегледали и ако би ми на пр. хтели кућу Петрову они би казали ту су собе мале и тд. и опет би се посао одуговлачио. Најбоље би опет било да се ради у споразуму и заједно са под одбором школским.

Верујте ми да нећемо моћи ни до конца године овај посао свршити ако сами радимо.

Што се тиче закључивања уговора ако овим путем пођемо биће врло тешко. Н. пр. гди год су они уговор закључили свуда ће они своје мишљење бранити. Дакле у интересу самог бржег рада требало би макар усмено да се споразуму.

Св. Милојевић. Сад је доцкан. Треба краће поступити. Било би добро, да се изазове конкурс па онда комисија да се придружи школском одбору па да прегледају и дају мишљење да ли зграде одговарају условима за школе, а одбор општински да односно кирије каже своје мишљење.

Гл. Јосиповић. Ко ме се тај рад подноси на одобрење?

Председник. Главном школском одбору.

Гл. Јосиповић. Дакле општина само да плаћа. (Јесте).

Председник. Старање о школама води политички одбор а односно одређене цифре за кирију стоји ова комисија одређена да води бригу о буџету. Према овакој дужности обеју страна ја ћу казати да препоручујем одбору да заједно са комисијом овај посао сврши. А кад овако радимо, гди се невређа наредба министрова онда ће се и посао лако и брзо свршити.

Изволте дакле изабрати 5. људи за ову комисију

Др. Марко Лeko. Ја не могу да видим узрок, за што не би овој комисији дали у задатак да и остале потребе прегледа. У тој комисији биће најкомпетентнији људи, који знају и закон. Нема потребе да одређујемо нову ванредну седницу ради избора других лица за другу комисију.

Никола Борђевић. Кад би ова комисија о којој је предлог имала да купује куће за школе, а не само погађа, онда би имало смисла предлогу г. Лека, али то овде није она има дужност само да погоди кућу за годину или две под кирију.

Председник. За ову другу комисију која би имала да се о грађењу школа постара, могли би се сада изабрати чланови, али она има други задатак и много тежи, па не би могла и овај посао који је сад нуждан свршити.

Комисија, која би се сада изабрала треба да се састоји више из људи, који знају цене за кућну кирију. Него ја предлажем, да она господо која буду сада изабрана за овај посао, да они буду чланови и те друге комисије; па они нека траже доцније пошуну са стручним људима. Дакле молим вас кандидујте лица. (чује се кандидујте ви).

Добро. Ја мислим да буду ова господо. Петра Видаковић, Свет. Милојевић, Свет. Боторић, Милан Банковић и Захарије Поповић.

Усвајате ли? (Усвајамо).

Дакле ова комисија има овај задатак: да прегледају све школе које општина држи под закуп, и то првенстве-

но оне којима рок истиче у Новембру ове године и да кажу које задржавају а које не па на место ових што незадржавају да нађу друге. За тим да прегледају и остале школе којима рок истиче после године или две дана, па и за њих да кажу које би могле остати а које не и да за ове нађу друге, разуме се све са дозвољном ценом; и на послетку да после свршеног овог рада воде старање о томе како ће и гдеће се школе градити; а кад то почну да сами предложе председништву да им се придруже још нови чланови. (Тако је).

Чу те сад још неколико уверења која се траже о владању и имовном стању грађана (секретар чита).

Састанак је господо закључен.

Састанак је овај трајао до 7½ сах. по подне.

САСТАНАК

Одбора општине београдске држан 13 Августа 1888 г.

почетак у 5 часова по подне.

Били су: председник: Ж. Карабиберовић, члан суда: г. Јанаћ М. Јанковић, одборници: К. Црногорац, Н. Р. Поповић, М. Банковић, Ј. Бајлони, Св. Боторић, Т. Ђ. Мијајловић, Т. Ђ. Наумовић, Св. Милојевић, Ђ. С. Новаковић, Св. Карапеша, М. Јанковић, Сам. Пијад, Н. П. Михајловић, Р. Драговић, Др. М. Т. Леко, Ст. Јосифовић, Н. Кретић, Д. М. Ђорђевић, Г. Миленковић, Н. Вулкановић, М. Ж. Маринковић, М. Кр. Ђорђевић, М. Степановић, К. Петровић, М. С. Мостић и Јован Илић.

Председник. Молим вас господо. Састанак је отворен Чујте протокол последњег састанка. (Секретар прочита).

Има ли ко да примети што на протокол.

Св. Боторић. Ја мислим да је одбор остао при решењу и предлогу суда. То треба да се стави.

Председник. То је у протоколу изложено тако исто.

М. Маринковић. При закључењу треба да стоји да одбор изјављује неповерење и да Станко не може остати више у служби. То у протоколу није тако стављено, за то сам да се и то дола.

К. Црногорац. Таква одлука одборска није била.

Св. Боторић. Одбор је остао при првом решењу, а међутим решено је, да се према предлогу мотивише тако, да остаје неповерење.

Председник. Ви сте ту ствар прво решили тако: да се г. Станко од дужности разреши.

Кад сте доцније видели да по закону немате права да чиновнике разрешавате, онда сте том закључку дали другу форму и то у виду предлога. Што се мене тиче ја вам могу казати да ћу водити рачуна од ваше жеље, али не могу гарантовати, да ће овако мислити као ја, и остале судије овога суда, који буду у решавању овога питања учествовале.

Ст. Боторић. Нама се сада каже, да ми немамо права да разрешавамо општинске чиновнике, а међутим пре нас било је доста седница, у којима се решавало да се овај или онај отпусти. Ја сам наилазио у општинским новинама гди је на предлог г. Стеве Добривојевића одбор отпуштио

једног контролора и узео другог. А како сад ми да немама на то права. Ово изгледа кудновато!

Председник. Све наше закључке контролише државна надзорна власт и она може неке наше закључке да одобри а неке и да не одобри. Шта је било раније о томе ја не могу ништа да вам кажем, нити пак ја могу што друго урадити него оно, што надзорна власт одобри.

Св. Карапеша. Ја мислим да никад није било друкче неко како је и давао. Само може се десити случај да онај који је отпуштен био, није се жалио надзорној власти, па је то на томе и остало, а овде се овај жалио, па за то је власт и своје право употребила.

Св. Боторић. Кад је то пиљано надзорној власти онда нису мотивисане побуде, на основу којих се Станко разрешава, па с тога је власт тако узела. Да је управна седница све разлоге изнела, не би та ствар тако испала.

Председник. Управна је седница усвојила одборске побуде, па с тога и није ни цитирала побуде опширно, но она је ипак сва акта послала надзорној власти и ова се о свему могла уверити; према чему не стоји то, да нешто није надзорној власти послано.

На послетку ако вам није протокол коректан, нека се исправи, али о томе се више не може понова решавати. (Добро).

Раден. Драговић. Одбор је учинио предлог најпре у томе, да се Станко разреши, јер нема поверења у његовом раду, пошто се досадањи рад његов показао несавестан.

Председник. Молим вас господо ствар је ова садашњим говором исправљена и ући ће у садашњи протокол.

Сад имамо на реду један акт концесионара нашег који износи ђубре из вароши. Од кад је наступила врућина управа вар. Београда која има главни санитет под своју руку захтевала је, да се двапут недељно износи ђубре из вароши и то понедеоником и четвртком. О томе је издала и своју наредбу, коју сте у новинама читали.

Услед тога акта наредбе концесионар је довео горњу молбу, а одма затим донео је и још једну другу молбу.

Ја мислим, да је најбоље да прочитамо и један и други акт. Чујте молим вас. (Секретар прочита први акт).

То је први акт и услед тога је општина учинила корак код надзорне власти. (Секретар прочита други акт).

Због штете која се овде напомиње у 500 дуката послат је акт управи вар. Београда, на који ни смо добили још никакав одговор. Овај други акт, као што видите тражи раскинуће уговора. Добро би било да чујете и акт који је суд послао управи (Секретар прочита).

На томе је ствар. Молим вас ваше је право да решите.

К. Црногорац. Ово је други пут како се показује да концесионар квари уговор. Мени се чини, да је непрактично чињено досад, што се за тако велики посао узимао за целу варош један човек као концесионар и због тога верујем да један не може толики посао тачно ни да изврши.

Може бити да има и тога да неки траже таљигаше и сами ђубре износе. Ја мислим да би боље било кад би сваки кварт имао свога концесионара и држим да би згодније било да се од овог уговора одуставе па подели на квартове и онда нико се не може изговарати као што сад овај говори, а међутим дала би се прилика, да и други могу што заслужити.

Ово би било боље и за нас грађане да се не бринемо за изношење ђубрета.

Ја од своје стране износим овај предлог да сваки квартал има свога концесионара.

Председник. Овде је главно питање које има да се реши: хоћемо ли уважити раскинуће уговоре или нећемо. После ће мо разговарати како ће бити у будуће.

Надзорна власт је донела наредбу, да се ђубре износе понеделиком и четвртком и ја сам ишо код меродавног органа надзорне власти и добио сам одговор: да је то право полиц. власти, ма да сам ја наводио да је уговор одобрила и виша надрзона власт и да обично цела варош виче на општину, кад се ђубре не износе и наводио сам да је корисније а се овако ђубре износе, а да је врло незгодно да сваки понаособ тражи кочијаша, па ипак ми је казано да то није наше право, колико је мени познато ми би раскинућем уговора задовољили 15 — 20 процента грађана, а 80 процента не би, а има до 20 процента који веле, не бемо ми да нам општина одређује шта ћемо ми радити и како ђубре износити. Верујте господо, кад овако иде онда од нас никад ништа неће бити. То ето ја јавно пред вама кажем.

Право да вам кажем, ја сам од свег срца ову ствар потпомагао и заиста у први мах ишло је доста трајаво доцније ишло на задовољство и концесионар да би доказао тачно изношење, начинио је једну књижицу гди су се становници записивали да им је ђубре на време изнешено.

Милан Маринковић. Ми несмемо ништа по овоме сад радити док се не реши питање са управом вар. Београда докле да нам управа прво да одговор, па ако управа не одобри овда нек сама и ради, а иначе ако остане на нас онда да учинимо онако као што каже г. Црногорац.

Председник. Ја би још желио, да вам прочита реферат, који нам је он о овој ствари дао, па да видите шта он каже. Чујте. (Секретар прочита).

Марко Степановић. Ја не би био противан да се раскине уговор са концесионаром. Али има ту још нешто, што је врло тугаљиво. Ми смо имали више пута посла са тим закупцем, а и општина је сама неко време вршила тај посао, па је опет дала другом а то је већ трећи пут.

Ја сам одсудно противан да се са закупцем уговор раскида а то с тога, што је он имао толико пута прилике да се увери какве су тегобе те да се овај посао вршити може, па је се ипак примио. Види се да је он са овим ишо на то, да спекулише, па кад није могао да нађе свога регреса, сад тражи раскинуће.

Ни оно што наводи г. Црногорац, да се подели овај посао на више концесионара, и по кварталовима, и то сад не може бити. Општина не може закупцу чинити у овоме никакве милости, јер на то нема право. Он је знао, шта је узео и ако има какве олакшице да подели по кварталовима, то нек чини сам.

Уговор се не сме раскидати, а он, ако неће да по уговору ради изгубиће кауцију.

Општинска власт нек стоји у свези са управном полицијском влашћу, па нек му буду на руди односно наплаћивања таксе. Кад може да наплати од једног другог и трећег сигурно може и од свију осталих.

То је што сам имао казати (врло добро).

Председник. Молим вас ја сам хтео мало да објасним оно што је г. предговорник казао.

Овде је питање то: да ли ми вршимо наше обавезе на спрам њега тачно, кад нема хармоније између нас и главног санитета.

Ми кажемо да закупац носи ђубре једанпут или двапут недељно кад он може, а санитар хоће да се носи по недељником и четвртком и да у те дане изнесе ђубре из целе вароши, То нијеју уговору предвиђено. Мени је главно стало до тога, да из овога неискрене парница, коју би могли изгубити и бити оштећени, зато и молим г.г. правнике да о томе кажу како они мисле.

Ми смо истина овако уговорили. али кад санитар са здравственог гледишта то другче наређује, онда је то прече. Ја истина кажем и то, да заступам и ово да општина сачува своје приходе, који из тога излазе, али ипак не могу казати, да је пречи приход него здравље наших грађана.

Марко Степановић. Све је то лепо што наведите г. председниче, али стоји уговор у коме је јасно уговорено, да закупац зими носи једанпут недељно а лети двапут и кад се он тако обвезао да све извршити може, онда нашто сад вели да не може. Ако би ми пристао сад да се уговор раскине ми би од наше општине направили играчку и изигравали би сами себе. То ја никако не могу дозволити, него сам за то, да се уговор нераскида и да се једном покаже тим закупцима, да се узму на ум кад са општином што погађају, (тако је).

С. Милојевић. Ја мислим за правилно решење овога питања, треба прво да прочитамо уговор те да видимо шта се може учинити а шта не може.

Председник. Изволте. (Секретар чита).

Мих. Борђевић. Ја мислим да ово питање треба да расправимо на овај начин. Оде долази општина у сукоб са арендатором. Овде стоји између њих уговор. Моје је мишљење, ма да је општински адвокат дао мишљење о овој ствари, опет да се врати њему, да му се даду ова акта са управиним, да проштудира, да реферше и каже: да ли општина треба да раскине уговор и ако раскине, да ли неће бити штете за општину, и даље да се позове закупца, и да каже, ако хоће да се раскине уговор да не тражи накнаду од нас, и најпосле да се затражи одговор од полиц. власти и кад се све то сврши и одговор дође, онда да се ова ствар реши.

То је моје мишљење.

Председник. Што се тиче те накнаде, ја држим да су се они исте и кад би на то имали права одrekli самим овим другим актом. Ја сам тако ту ствар схватио.

Михајло Борђевић. Ако и то стоји, да не тражи накнаду ипак ја не би био мишљења да се ово пре реши, док се не види да општина какав свој приход тиме не изгуби.

(СВРШИЉЕ СЕ).

У СВИМА ПОТРОШАЧ. МЕНИЦА И РАЧУНА

Према распису г. министра финансије, од 24. августа ове год. Пбр. 14522, пустиће се у течај 10. септембра о. год. жиговане менице и рачуни, које ће државна штампарија, као свој монопол из рађивати. За рачуне, управа ће државне штампарије продавати само монополисану хартију, а потрошачу ће сваком до воље стајати да у ма којој штампарији штампа линије и остале шаре, које му буду требале

Цена трговачким рачунима, према закону о таксама од 25. маја о. год. биће:

Бланкет од $\frac{1}{4}$ и $\frac{1}{2}$ табака 0·10 дин.

утиснута марка . . . . . 0·10 „

Свега **0·20** дин.

На рачунима не ће потрошачи имати никакав проценат.

Цена меницама према закону о таксама биће:

Менични бланкет, ма каква вредност менице била . . . . . 0·20 д.

Утиснута марка у бланкет:
за менице чија је вредност:

	до	100 дин.	0·20 д.
од 101 „	250 „	0·40 „	
„ 251 „	500 „	0·80 „	
„ 501 „	800 „	1·50 „	
„ 801 „	1200 „	2·— „	
„ 1201 „	2000 „	3·— „	
„ 2001 „	3500 „	5·— „	
„ 3501 „	5000 „	7·— „	
„ 5001 „	7500 „	9·— „	
7 7501 „	10.000 „	12·— „	

Потрошачи меница имаће за куповину преко 50 меница на бланкетима (чија је вредност стална — 0·20 дин.) 2% рабата.

И менице и рачуни моћи ће се добити од 6. септембра ове год. сваког дана у државној штампарији и у свима књижарама краљевине Србије.

Бр. 5214. Из управе државне штампарије, 5. септембра 1888 год. у Београду.

ПРИВИЛЕГОВАНА НАРОДНА БАНКА
КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

ПРЕГЛЕД СТАЊА НА ДАН 7. СЕПТЕМБРА 1888.

	ИМАОВИНА	ДУГ	Сравњење са прошлим стањем
Главница		20.000.000·—	
Акција	20.000.000·—		
Привремене акције		10.000.000·—	
Акционари	7.500.250·—		
Банкноте у течају у злату . . . . . 158.550·—	}	13.146.250·—	+ 250·—
„ „ „ „ сребру } привремене 9.738.560·—			
„ „ „ „ сребру } сталне . . . . . 3.249.140·—			+ 349.700·—
Благајна у звечећем новцу у злату . . . . . 1.754.339·68	5.959.199·90		- 16.610·—
„ „ „ „ сребру . . . . . 3.830.094·09			+ 142.973·45
Стр. вредности и салда стр. кореспондената . . . . . 374.766·13			+ 4.507·68
Лисница у злату . . . . . 1.042.405·50	3.759.081·41		+ 40.466·09
„ „ сребру . . . . . 2.716.675·91			- 9.504·05
Зајмови на државне обвезнице у злату . . . . . 2.495.243·—	3.893.560·—		+ 48.728·10
„ „ „ „ сребру . . . . . 1.398.317·—			- 500·—
Текући рачуни домаћих новчаних завода . . . . . 1.982.982·39			+ 87·—
Менице за наплату . . . . . 12.864·89			+ 5.347·95
Кауције . . . . . 149.730·—			+ 5.055·43
Полагачи кауција		149.730·—	
Оставе просте . . . . . 259.800·—			
Остављачи простих остава		259.800·—	
Оставе по текућим рачунима . . . . . 2.587.909·29			
Остављачи по „ „		2.587.909·26	
Резервни фонд . . . . . 20.847·68			
Вредности резервног фонда . . . . . 16.727·25			
Положене акције српске Народне Банке			
Разни рачуни . . . . . 66.507·63			+ 6.078·35
Обвезе по текућим рачунима		34.075·79	-
	46,198.612·79	46,198.612·76	